

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА
МОГИЛИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор ЧДУ ім. Петра Могили

Д.П. КЛИМЕНКО

«30» березня 2015 р.

**ПРОГРАМА
творчого конкурсу для вступу на напрям підготовки
6.030301 «ЖУРНАЛІСТИКА»**

на 2015-2016 навчальний рік

Миколаїв – 2015

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Творчий конкурс – обов’язкова умова професійного відбору абітурієнтів за спеціальністю 6.030301 «Журналістика».

Мета конкурсу – виявити творчо обдарованих абітурієнтів, які мають здібності до журналістської роботи.

Творчий конкурс серед абітурієнтів відрізняється від іспиту з мови та літератури (твір чи усно). Його особливість полягає у відборі не лише обізнаних, а й творчих особистостей, що мають виявити такі специфічні здібності:

- уміння готувати текст журналістського твору з використанням літературно-художніх засобів, мислити образно, системно, неординарно;
- здатність до аналітичної діяльності в оцінці фактів, подій, явищ;
- уміння спостерігати за навколишнім життям, вирізняти в ньому суттєве, актуальне, значуще для людини, її суспільного життя;
- уміння збирати інформацію з конкретної проблеми (теми);
- навички аналізу та систематизації зібраних фактів, вміння робити висновок;
- комунікабельність і спроможність вести діалог;
- здатність розпізнати в співбесідникові риси особистості й розкрити їх якомога повніше;
- спроможність розрізнити суттєве й другорядне, узагальнити факти;
- уміння знайти творчий хід, що дає змогу оригінально підійти до зібраного матеріалу й поставити проблему оригінально, особистісно, яскраво;
- здібності до образно-логічного, метафоричного осмислення фактів;
- бачення твору в текстовому, звуковому чи візуальному вираженні, спроможність запропонувати синкретичне втілення обраної теми (наприклад, у вигляді сценарію);
- розуміння специфіки основних жанрів журналістики – повідомлення, інтерв’ю, бесіди (діалогу), репортажу, кореспонденції, коментарю, фейлетону, есе та ін.;
- уміння визначати специфіку газети, журналу, радіо, телебачення.

ВИМОГИ ПРОФЕСІЙНОГО ВІДБОРУ

Вступники за напрямом 6.030301 «Журналістика» повинні показати на співбесіді наступні навички:

- здатність мислити творчо, викладати свої думки яскравою, образною мовою, використовувати її багатство, художні засоби в зображенні дійсності, орієнтуватися на практичний досвід роботи журналістів періодичних видань, радіо, телебачення, критично оцінювати творче надбання засобів масової інформації, відбирати з цього надбання те, що має перспективи розвитку та вдосконалення;

– вміти спостерігати й аналізувати факти, події і явища сучасного життя, визначати найсуттєвіше, ставити факти в причинно-наслідковий зв'язок, порівнювати їх, зосереджувати увагу на основному, що може стати підґрунтям для визначення актуальної проблеми;

– робити ґрунтовні висновки, визначати найдоцільніші шляхи втілення їх у повсякденне життя, прогнозувати наслідки реалізації таких висновків;

– спілкуватися з людьми, налагоджувати творчі й особистісні контакти, цілеспрямовано вести розмову зі співрозмовником, виявляти тактовність, зацікавленість до того, про що йдеться під час спілкування, відрізняти головне від другорядного, заохочувати до співпраці.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Творчий конкурс проводиться в два етапи: співбесіда та написання творчого есе.

1. Абітурієнти, які подають свій творчий доробок, спілкуються з членами екзаменаційної комісії на предмет своїх публікацій, виступів.

Вступники подають власні творчі роботи:

- публікації в газетах і журналах (або сценарії, тексти для радіо й телебачення, рукописи, фотографії);

- творчу характеристику-рекомендацію редакції газети, журналу, телебачення, радіо, інформаційної агенції;

- інші матеріали, що стосуються творчої і професійної роботи у галузі журналістики (дипломи конкурсів різних рівнів та інші заохочення).

Характеристика-рекомендація повинна містити такі відомості:

- термін співробітництва абітурієнта з зазначеною редакцією;
- кількість підготовлених матеріалів;
- жанри журналістики, в яких абітурієнт виявив себе (замітка, репортаж, інтерв'ю, добірка новин, есе тощо);

- відомості про особистісні та професійні якості абітурієнта.

Характеристика-рекомендація має бути складена на бланку редакції у довільній формі, датована роком вступу абітурієнта у виш, скріплена підписом відповідальної особи і печаткою ЗМІ.

Усі матеріали, надруковані в періодиці чи трансльовані по телебаченню й радіо (у вигляді роздрукованих текстів і сценаріїв), повинні бути завірені печаткою відповідної редакції та підписом її керівника. У разі, якщо матеріал було надруковано без підпису чи під псевдонімом, керівник має розшифрувати і завірити прізвище та ініціали автора.

Творчий доробок подається в окремій папці.

2. Із абітурієнтами, які не мають публікацій у ЗМІ, буде відбуватися діалог щодо мотивів вибору професії, а також про періодичні видання, з якими він знайомий, про його радіо- та телевізійні вподобання, про актуальні події

суспільного життя в Україні та за кордоном, про твори літератури й мистецтва. Можуть бути поставлені й інші запитання для виявлення рівня загального розвитку абітурієнта, його творчих інтересів і уявлень щодо ролі журналістики в житті суспільства.

3. Наступним етапом є написання есе – прозового твору-роздуму, невеликого за обсягом, із вільною композицією. Жанр критики і публіцистики, вільне трактування певної проблеми. Есе висловлює індивідуальні враження і міркування щодо конкретного приводу чи питання і не претендує на визначальне чи вичерпне трактування предмета. Як правило, есе передбачає нове, суб'єктивно забарвлене слово про щось і може мати філософський, історико-біографічний, публіцистичний, літературно-критичний, науково-популярний, белетристичний характер. Мета есе – спонукати до роздумів.

Абітурієнтам буде запропоновано блок проблемно сформульованих тем, які стосуються культури, суспільного життя країни, економіки, екології, політики тощо. Упродовж двох годин вступники пишуть творчу роботу на одну із запропонованих тем.

Обсяг письмової роботи – 1,5 – 2 сторінки.

Результати творчого конкурсу за участю всіх членів комісії підсумовуються, заносяться у відомість, яку підписує голова та члени комісії, та оголошуються не пізніше наступного дня після проведення творчого конкурсу.

ШКАЛА І ПАРАМЕТРИ ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Кожен абітурієнт, який бере участь у конкурсі, має змогу набрати максимально **200 балів**. Якщо набрано менше ніж **100 балів**, вступник до участі в конкурсі не допускається.

Творча робота вступника оцінюється за такими якісними параметрами:

1. Наявність публікацій і характеристики-рекомендації або виявлені упродовж співбесіди професійні схильності та інтереси – **70 балів**;

2. Жанрове і змістовне наповнення есе (повнота розкриття теми, оригінальність викладу і презентації матеріалу, аргументованість ідеї та ін.) – **60 балів**;

3. Мовленнєве оформлення роботи (повнота та яскравість емоційно-виражальних засобів, умотивованість їхнього використання; чіткість і вмотивованість композиційного рішення твору, змістова точність, яскравість, оригінальність журналістського образу) – **50 балів**;

4. Мовностилістична грамотність твору – **20 балів**.

Схема оцінювання письмової роботи:

Елемент оцінювання	Критерій	Рівень вияву	Кількість балів
Жанрове і змістовне	повнота розкриття теми	високий	20
		середній	15

наповнення есе		низький	10
	оригінальність викладу і презентації матеріалу	високий	20
		середній	15
		низький	10
	аргументованість ідеї	високий	20
		середній	15
низький		10	
Мовленнєве оформлення роботи	повнота та яскравість емоційно-виражальних засобів	високий	10
		середній	8
		низький	5
	умотивованість використання емоційно-виражальних засобів	високий	10
		середній	8
		низький	5
	чіткість і вмотивованість композиційного рішення твору	високий	10
		середній	8
		низький	5
	змістова точність	високий	10
		середній	8
		низький	5
	яскравість, оригінальність журналістського образу	високий	10
		середній	8
		низький	5
Мовностилістична грамотність твору	текст позбавлений мовностилістичних помилок		20
	1 мовностилістична помилка		17
	2–3 мовностилістичні помилки		14-11
	4–5 мовностилістичних помилок		8-5
	6 і більше мовностилістичних помилок		2-0

Результати оцінювання вносяться в «Картку оцінювання творчої роботи» (заповнюється на кожну окрему роботу) під шифром даної роботи (додаток 1) і додаються до неї.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ТВОРЧИХ РОБІТ

1. Як творять новини.
2. Телевізор і діти.
3. Спортивні сенсації року.
4. Настрій. Етюд.
5. П'ять питань улюбленому журналістові.
6. Заборонена тема.

7. Радіо, яке я слухаю.
8. Подорож із Миколаєва до Львова.
9. Історія однієї родини.
10. Заради декількох рядків у газеті.
11. Рецензія на твір мистецтва (за вибором абітурієнта).
12. «Та неоднаково мені, як Україну злії люде присплять, лукаві, і в огні її, окраденую, збудять... Ох, не однаково мені» (Т. Шевченко).

Тематика творчих робіт відпрацьовується напередодні творчого випробування. Відповідальність за конфіденційність тем несе голова комісії творчого конкурсу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Данильцова У.Д. Українська мова на кожен день: Довідник. – К.: А.С.К., 2005
2. Екстракт + 200. У двох частинах / За заг. ред. Лариси Івшиної. – Видання перше. К.; ЗАТ «Українська прес-група», 2010. Частина третя – 1024 с., частина четверта – 896 с.
3. Кіраль С.С. „Як парость виноградної лози...”: Посібник з української мови і літератури для вступників до вищих навчальних закладів / С.С.Кіраль, О.В.Єременко, Т.М.Чухліб. – К.: Вид-во Держкомстату України, 2002.
4. Коломієць В.В., Коломієць Т.Є. Українська мова та література: Посібник для вчителів - словесників, студентів – філологів, вступників до вузів.– К.: „Четверта хвиля”, 1996. – 144 с.
5. Костенко Ліна. Гуманітарна аура нації, або Дефект головного дзеркала: Лекція, прочит. в Нац. ун-ті «Києво-Могилянська акад.» 1 вересня 1999р. – 2-ге вид. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська акад.», 2005. – 32 с.
6. Мистецтво бути собою: Розмова з Євгеном Сверстюком Раїси Лиші // Літературна Україна.-2009.-15 жовтня.
7. Пахльовська О.Є. Ave, Europa!: ст., доп., публіц. (1989 - 2008).- К.: Унів. вид-во Пульсари, 2008. – 656 с.
8. Плющ М.Я., Грипас Н.Я. Українська мова. Довідник.- К.: Освіта, 2002. – 228 с.
9. Семенюк Г.Ф., Ткачук М.П., Ковальчук О.Г. Українська література: Підруч. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Освіта, 2006. – 512с.
10. Солод Ю. Д. Українська література – ХХ (погляд у кінці тисячоліття). Навч. посібник за програмою 11 класу. – К.: Наре – прінт, 1997. – 384 с.
11. Срібний птах: Хрестоматія з української літератури для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл.: У 2-х кн. / Упоряд. Г.Ф.Семенюк, М.П.Ткачук, А.Б.Гуляк. – К.: Освіта, 2004.

12. Степанишин Б.І. Українська література: Підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Арт-освіта, 2001. – 336 с.
13. Хропко П.П. Українська література: Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Школяр, 2005. – 528 с.
14. Україна Incognita /За загальною редакцією Л.Івшиної. – К. Українська прес - група, 2004. – 400 с.
15. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Ін-т української мови. – 4-те вид., випр. й доп. – К.: Наукова думка, 2007

Програму розглянуто на засіданні
кафедри журналістики
протокол № 10 від "18" березня 2015 р.

В.о.завідувача кафедри журналістики

Н.В.Яблонівська

Програму схвалено на засіданні
приймальної комісії університету
протокол № 2 від "30" березня 2015 р.

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Л.В. Шерстюк

КАРТКА ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧОЇ РОБОТИ

Шифр _____

Рік вступу _____

№ п/п	Елемент оцінювання	Кількість балів
1	Жанрове і структурно-графічне вирішення (наявність оригінального заголовка, підзаголовків, композиційних акцентів та ін.)	
2	Точність відтворення фактів	
3	Повнота відтворення фактів	
4	Чіткість і вмотивованість монтажу і композиції матеріалу	
5	Умотивованість і оригінальність використання виражальних засобів мови	
6	Мовностилістична грамотність твору	
Всього балів		

(ПІБ члена комісії, що перевіряв роботу)

(підпис)

(Відповідальний секретар
приймальної комісії)

(підпис)

